

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.U.S.

ANUL XI Nr. 50 | VINERI 16 DECEMBRIE 1955 | 4 PAGINI, 25 BANI

În urma propunerii delegației sovietice Adunarea generală a aprobat admiterea în O. N. U a 16 țări, printre care și R. P. Română

NEW YORK 15 (Agerpres). — La propunerea delegației sovietice, A. A. Sobolev, Consiliul de Securitate s-a întrunit din nou miercuri seara pentru a reexamina problema admiterii de noi membri în O.N.U. Nu au votat pentru admiterea simultană în O.N.U. a celor 16 țări reprezentant S.U.A., gomindaniștii, precum și reprezentantul Belgiei.

După cum relatează corespondenții agențiilor de presă, în momentul anunțării rezultatului favorabil al votului care recomandă Adunării Generale să admită 16 noi membri în O.N.U. „sala Consiliului de Securitate a izbucnit în aplauze”.

Imediat după votul favorabil al Consiliului de Secu-

ritate, Adunarea Generală a O.N.U. întrunită în ședință plenară a hotărât admiterea în O.N.U. a celor 16 țări printre care și Republica Populară Română, Republica Populară Ungară, Republica Populară Bulgaria și Republica Populară Albania.

Au fost de asemenea admise în O.N.U., în cadrul aceleiași ședințe, Iordania, Irlanda, Portugalia, Italia, Austria, Finlanda, Ceylonul, Nepalul, Libia, Cambodgia, Laosul, Spania.

La închiderea ședinței prezidențiale celei de a 10-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. a declarat că 16 țări admise în Organizația Națiunilor Unite, care numără astfel în prezent 76 de țări membre.

Reprezentanții țărilor — noi membri în O.N.U. — au participat la ședința Adunării Generale a O.N.U.

Primirea de noi membri în O.N.U. — potrivit propunerii delegației sovietice — reprezintă un important succes al forțelor luptătoare de pace și totodată o înfrângere a uneltirilor celor care au încercat să împiedice rezolvarea acestei probleme.

În pragul celui de al șaselea cincinal

I. LICEV

Când intri în curtea uzinei „Elektrik” din Leningrad și treci pe aleile drepte, împodobite de copaci și flintări artizene, n-ai să ghicești că oamenii de aici produc aparate electrice complexe.

Te întorci însă cu aceste aparate chiar la intrarea în secția principală de montaj. Iată, într-adevăr, că pe poarta secției ies, una după alta, alunecând ușor, noi mașini de sudură.

Serghei Vasilevici Belousov, secretele comitetului de partid al uzinei — un om uscățiv, în vârstă, îmbrățișează cu privirea hala secției de montaj și povestește:

— Când am venit eu aici, prin 1921, uzina repara motoare electrice și producea utilaj pentru tramvaiele din Leningrad. Suflul industrializării țării a început însă să se simtă curând și la noi. Încă în 1924 se monta aici prima mașină de sudură. Nimeni nu știa atunci că acest fel de produse avea să ducă până de departe faima uzinei.

Războiul a pricinuit pagube mari uzinei „Elektrik”. După război, trebuiau luate multe lucrări de la început. În timp ce se reparau secțiile, s-a reluat producția mașinilor de sudură. Colectivul avea experiență și era hotărât să răspundă prompt cerințelor economiei naționale. Au fost produse tipuri noi de mașini, în cantități mari. Numai în 1950 s-au exportat de aici 14 tipuri de astfel de mașini. Peste un an, au mai fost produse mașini pentru sudură sub apă, mașini pentru sudură prin contact ș.a.

— Nu se cereau însăși — spune Serghei Vasilevici — așa numiții „saci” — adică un tip de mașini de sudură excelente, care pot fi folosite chiar în pustiu, fiindcă se autoalimentează cu curentul electric necesar. Ele au sub aceeași curăsură și grupul electrogen, și aparatul de sudură. Tornă benzina și se formează îndată arcul pentru sudură. Mașina, având curent continuu, realizează o sudură traseică. E, totuși, relativ ușoară: poate fi transportată pe orice camion. Cite mij de mașini de sudură, de felurite tipuri, n-au pornit pe porțile uzinei noastre, spre săntierul de pe Don, Volga și Nipru!

Noul își spunea însă cuvântul nu numai în ce privește ritmul. După război, s-au întors la uzină muncii-

tori cu experiență — „cadre istorice constituite”, cum li se spune aici — care, împreună cu tineretul, au desfășurat o vastă activitate creatoare.

Sint la uzină date și cifre minunate, care glăsuiesc despre propunerile interesante, despre perfecționările, soluțiile inteligente și inovațiile tehnice ale muncitorilor și tehnicienilor de aici. E destul să compari mașinile de azi cu cele produse altă dată, pentru a vedea rodat acestor căutări creatoare. Noile mașini sînt prevăzute cu dispozitive pneumatice, hidraulice sau electronice, relee de timp și alte instalații automate.

La atelierul de reparații mecanice lucrează maestrul Anatoli Iakovlevici Podlișoaev, care a creat o serie de dispozitive de lucru originale. O ultimă invenție a lui se referă la prelucrarea pinioanelor de textolit. Mai de mult, acestea se prelucrau la două mașini: o mașină de frezat tăia în prisme placa de textolit, iar un strung rotinește prisma. Podlișoaev, împreună cu A. I. Protchenko au hotărât să nu mai dea placa de textolit la mașina de frezat, ci la o mașină radială de găurit, înzestrată cu un cuțit tubular. Mașina taie acum pinioanele direct din placă! S-au realizat însemnate economii de textolit; munca se desfășoară de 15-20 ori mai repede.

În aceste zile, fiecare membru al colectivului de la „Elektrik” se întreabă: „Ce va fi în anii viitori? Ce va fi și ce va face uzina în al șaselea cincinal?”

În privința aceasta, trebuie să avute în vedere, pe de o parte, cerințele economiei naționale, iar pe de altă, maturitatea de gândire și dragostea de patrie a lucrătorilor de la uzină.

Când s-a discutat proiectul celui de al șaselea plan cincinal al uzinei, lucrătorii au spus:

— E nevoie să ne specializăm uzina. Unele mașini le vom trimite altor întreprinderi, iar deocamdată, vom crea secții specializate numai pentru șantierul și pentru fabricarea părților mari de carcasă.

Prin specializarea uzina își va putea concentra forțele pentru a elabora mai repede și a introduce în producție multe tipuri noi de mașini de sudură continuă răspunzând ultimelor cerințe ale tehnicii.

În acest an, agricultorii Ucrainei au dat patriei sovietice peste plan 153,4 milioane puduri de grîne, Republica și-a depășit de asemenea sarcinile în ce privește predarea la stat a cotelor de lapte, lînă, ouă, legume, floarea soarelui, struguri, culturi de bostănărie și etero-uleioase.

Satul ucrainean luptă hotărât pentru realizarea marelui program de mărire a producției cerealiere și a producției zootehnice, elaborat de C.C. al P.C.U.S. Și succesele nu au întârziat să se arate.

Ucraina este cel mai bogat grînar al Uniunii Sovietice, cel mai mare producător de grîne, zahăr, culturi oleaginoase, produse ale zootehnicii. Anul acesta, ogoarele republicii au dat statului 395 milioane puduri de grîu. Ucraina dă de asemenea trei sferturi din producția de zahăr a U.R.S.S.

În Ucraina, cultura cerealelor a fost considerată totdeauna o ramură agricolă de bază. De aceea, după planul de la ianuarie a C.C. al P.C.U.S., colhozurile și sovhozurile au acordat atenție deosebită măririi producției de cereale, ca bază a avîntului continuu al tuturor ramurilor agriculturii. Un mijloc important de rezolvare a acestei sarcini a fost extinderea culturii po-

In cinstea Congresului partidului

Constructorii de troleibuse

De curînd, pe traseul troleibuselor din București, a fost experimentat prototipul unui nou troleibus.

Inițiatorul noului mașin e un om tânăr — inginerul Gheorghe Turbușiu. Lucrează la atelierul centralei I.T.B. din Capitală abla de un an și ceva: și-a făcut studiile în Uniunea Sovietică la „E.M.I.” — cum îi se spune pe scurt Institutului energetic „Molotov” din Moscova. Invățînd la institut, vizitînd uzinele sovietice, făcîndu-și practica pe căile ferate electrificate ale U.R.S.S., el s-a convins de avantajele transportului electrificat și a strîns temeinice cunoștințe, hotărît să le aplice la întoarcerea în țară.

La atelierul centralei I.T.B., unde a fost repartizat, el și-a dovedit curînd destoinicia. A primit o muncă de răspundere la biroul de proiectări. Astăzi, e inginer șef al întreprinderii.

El a adus o contribuție importantă la realizarea a noi tipuri de vagoane de tramvai, la care partea electrică e montată în condiții mai bune; la construirea unui tip de tramvai mijlociu, cu motorul de 750 volți ș.a.

Nu de mult, împreună cu tehnicienii și muncitorii fruntași din întreprindere, inginerul Gheorghe Turbușiu a cercetat o serie de schelete de autobuse leșite din uz și trecute la fier vechi. Motoarele acestora, de sigur, erau inutilizabile. De asemenea, multe alte ansamble. Dar șasiurile mai puteau încă servi. S-a stabilit că aceste șasiuri pot fi utilizate pentru construirea de troleibuse. Una dintre problemele greu de rezolvat era aceea a montării pe aceste șasiuri a motoarelor electrice de 750 volți.

În acest scop, inginerul și colaboratorii lui au studiat o serie de cărți și materiale documentare de specialitate sovietice, au făcut proiectele necesare și au trecut curînd la construcție. Prototipul prevăzută cu ansamblele esențiale ale noului troleibus montat pe șasiu de autobuz scos din folosință a fost supus probelor pe teren. Rezultatele sînt îmbucurătoare.

În cinstea Congresului partidului, constructorii de la atelierul centralei I. T. B., luptă să termine construcția prototipului noului troleibus și să pregătească condițiile pentru producerea lui în serie. El va fi elegant, confortabil, și va putea transporta 70 de persoane. Prin producerea noilor vehicule cu tracțiune electrică se vor realiza însemnate economii.

Nu va trece mult timp și noile troleibuse vor fi date în circulație.

GH. NITU

Angajamentele au fost realizate

Era sîmbătă... Umbrele serii se lăsa peste comună. La sediul gospodăriei agricole de stat din Giarmata, raionul Timișoara, era mare forlota: membrii brigăzilor de cîmp se întorceau de la îngropatul viței de vie; tractoriștii, care terminaseră de arat, se îndreptau cu K.D.-urile spre remize; camioanele ce transportau cereale sau furaje făceau ultimul drum...

Într-una din încăperile sediului organizației sindicale, tov. W. Hoffmann, președintele comitetului de întreprindere, stătea la o masă luminată de un bec electric și scria:

„Noi, colectivul de muncitori, tehnicienii și inginerii de la gospodăria agricolă de stat Giarmata, raportăm că angajamentele luate în cinstea celui de al doilea Congres al partidului au fost realizate. Recolectarea culturilor a fost terminată încă la 15 noiembrie... Aplicînd metodele agrotehnice sovietice, s-au executat lucrări de calitate... Am însămînat cu grîu în rînduri încrușate și în rînduri dese, 2.367 ha... Arături adînci de toamnă, au fost efectuate pe 1.071 ha... Invățînd din experiența sovhozurilor sovietice, am pregătit 1.105 tone de silos și 900 tone de fin...”

Și astfel, în darea de seamă pentru consiliul sindical raional, tov. Hoffmann însuși rezultatele întrecerii socialiste în cinstea celui de al II-lea Congres al partidului.

El ar fi vrut să scrie despre muncitorii de la atelierul mecanic, care au rotat producția de două tractoare K.D.-35 scotote inutilizabile; despre brigada utemistului Veselin Iatin, care a recoltat de pe parcela însămînată în culturi dispuse în pătrat peste 5.000 kg porumb știuleți la hectar, despre tractoriștii Carol Heschel și Vasile Mitroslav care au arat zi și noapte, depășînd norma cu 25-30%.

William Hoffmann compară înforța toarea gospodăriei de astăzi cu înforța țigăria ei din 1950 — anul înălțării. Producția la hectar — era pe atunci scăzută — nici 1.000 kg de cereale; doar două secții agrotehnice, un atelier mecanic improvizat, iar despre sectorul zootehnic nici nu era vorba. Astăzi, gospodăria are șapte secții agrotehnice. Sectorul zootehnic numără 60 de vaci, 280 cabaline, 3800 porcine. În locul atelierului improvizat, s-a ridicat un atelier, dotat cu mașini moderne, dintre care multe sînt primite din U.R.S.S. Pe ogoarele gospodăriei, lucrează 30 de tractoare.

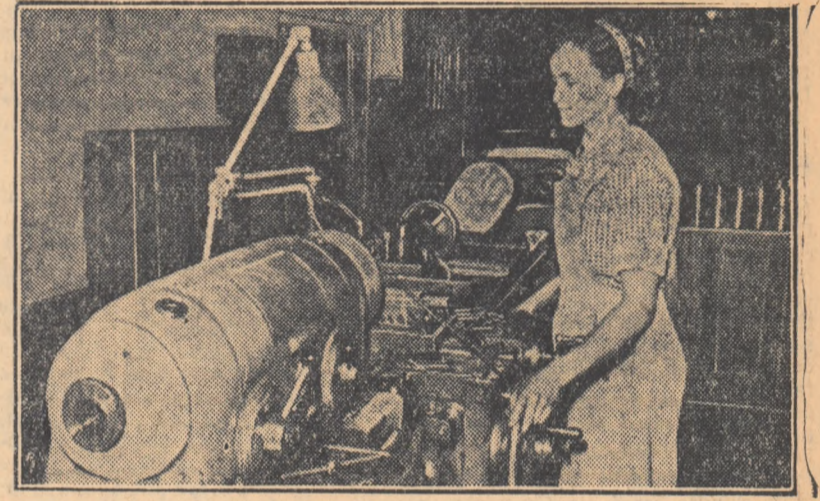
— În acești ani — remarcă tov. Hoffmann — gospodăria a fost o adevărată școală de creștere, de calificare a oamenilor.

Aici, au crescut oamenii cu care se mîndrește întreaga regiune. Cu citiva ani în urmă Mihail Luci, de pildă, lucra în gospodărie ca zilier, iar acum, în întrecerea socialistă din toamna aceasta, a dobîndit titlul de „Cel mai bun tractorist”. Kati Schneider și ea lucrează o simolă lucreătoare în gospodărie, a urmat cursurile agrotehnice, apoi ale școlii de brigadier, iar astăzi este o iscusită șefă de brigadă de cîmp.

Invățînd din experiența înaltă a sovhozurilor din U.R.S.S., gospodăria agricolă de stat din Giarmata și-a înlocuit planuri speciale privind îngrășarea solului, folosirea mai rațională a mașinilor agricole. Înălțarea pierderilor la recolectare etc.

„Era noapte, tirziu. Forlota de afară încetase de mult. Doar tineretul gospodăriei, adunat la club, participa la pregătirile brigăzilor artistice de agitație, câștigătoare a premiului III la concursul pe țară.

FLORICA SAVA

Erna Schuleri este strungărită fruntașă la Fabrica de scule din Rîșnov, raionul Stalin. Invățînd din experiența strungărilor sovietici, ea dă zilnic, în cinstea Congresului partidului, 200 de tarozii mici peste plan.

Insemnări

„Minuni”

În luna iulie a anului 1927, în palatul din Livadia (Crimeea), fostă reședință de vară a țarului Nicolae al II-lea, își petreceau concediile de odihnă circa trei sute de țărani din toate colțurile Uniunii Sovietice.

Și într-una din zilele acelei luni, s-a petrecut un eveniment cu totul neobișnuit: în ambianța fastuoasă a fostului palat țarist, în fața celor trei sute de țărani, minunați cultivatori de pămînt și crescători de vaci și oi, dar încă pe puțin familiarizați cu problemele literaturii, spre toala deprimare a ultimilor trubaduri ai esteticii „subțiri”, care mai rădăceau fantomatici pe la periferiile artei sovietice, poetul Maiakovski a ținut o conferință despre literatura nouă sovietică, despre estetica realismului socialist. În poezia sa „Minuni”, document poetic de valoare istorică, Maiakovski a consemnat momentul, realizînd un autentic și cald manifest despre revoluția petrecută în gîndirea țărănilor:

Aici, alături, unde lămpile ard, Huzurea autocarului, juca billiard. Iată aici, unde Romanov nu putea să adoarmă, Unde-mprășiți, jucînd, oftau din greu, le vorbesc eu țărănilor despre forma și conținutul versului meu.

Mi-am reamintit de acest moment și de aceste versuri ale marelui poet, citînd zilele trecute, într-un ziar sovietic, ceva asemănător prin mîreția semnificațiilor pe care le ogîndește. De astă dată, după 28 de ani, evenimentul nu a mai avut loc într-un palat al țarilor, ci într-unul din Palatele culturii, zidite cu mîile în Țara Socialismului, și anume în cel pe care și l-au construit harnicii colhoznicii din stanița Zolskaia, ținutul Stavropol.

În stanița Zolskaia se află unul din cele mai mari și mai productive colhozuri din Uniunea Sovietică. Venitul anual al acestui colhoz trece de 14 milioane de ruble, o cifră uriașă pentru un sat de cîteva mii de locuitori. În ultimii trei ani, fapt demn de reținut, colhozul a alocat pentru necesitățile culturale ale membrilor săi nu mai puțin de trei milioane și jumătate de ruble.

Aceasta este „ambianța” care a atras, desigur, pe cineștii sovietici ce au organizat, de curînd, în stanița Zolskaia, un mare festival de filme, care a durat mai multe zile.

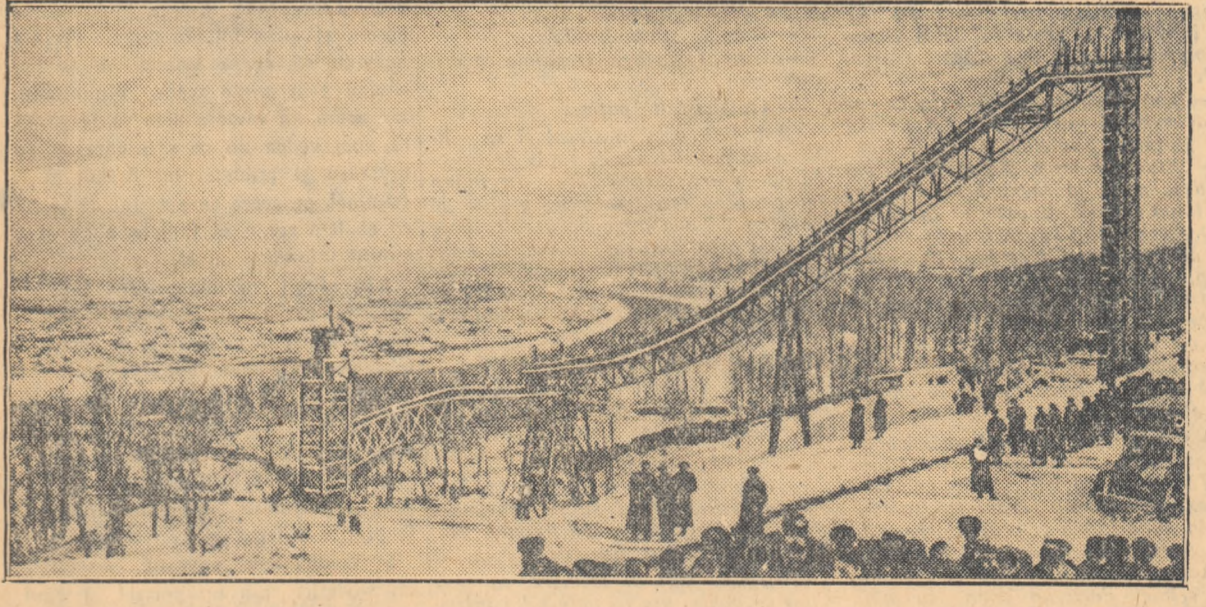
De ce alții interes pentru un festival de filme, la care, de fapt, nu s-a oferit nici o cupă de aur sau de cristal și în cadrul căruia nu s-au prezentat decît producții cunoscute, cum sînt „Încercarea fidelității”, „Destinul Marinei Vlasenko”, „Spre țărături noi”, „Zvâpăiața” ș.a.? În treburile nu-și găseseră răspunsul tîlcător dacă nu parcursul, măcar în treacă, stenograma dezbaterilor despre respectivele filme, despre mîreția artei cinematografice, despre modalitățile de ogîndire a eroului pozitiv, despre raporturile dintre artă și viață, probleme pe care țărani colhoznicii le-au discutat cu argumente demne de competență estetică.

De pildă, șefa de brigadă Tatiana Igoinkova a pus problema eroului pozitiv în film și a oferit zec de exemple chiar din viața colhozului. În ceea ce privește pe crescătoarea de păsări Matriona Nikotina, ea a dezbătut chestiunea autenticității jocului actorului, arătînd cît de comici apar unui interpret travestit în colhoznic, care n-au văzut satul nici o dată în viața lor. În sfîrșit, agronomul Ivan Stempovski nu s-a mulțumit cu atît: el a cerut cineștilor să dezvolte cît mai larg perspectiva spre viitor pe care o deschide comunismul, să înfățișeze „cum cerea Ce nișevski” viața peste zeci de ani, de pildă, un colhoz, să zicem, în 1970.

Citești darea de seamă din ziarul sovietic și înțelegi cît de uriaș și de grandios este drumul străbătut de la țărani lui Maiakovski, care abia încercară să descifreze „secretele” frumuseții rîmelor într-o poezie, pînă la cei de astăzi, care discută cu competență despre arta cinematografică. Citești și te gîndești încă o dată la poezia „Minuni” a lui Maiakovski. Dar „minuni” cum sînt cele care s-au petrecut în stanița Zolskaia, se desfășoară continuu, pe tot întinsul Uniunii Sovietice.

M. CRISTEA

Iarna la Moscova

Perdeaua albă de fulgi care se desprind fără încetare din cerul plumburiu, a acoperit orașul. Pe crengele deslunzite ale copacilor, pe brazil conici, se aștern survele dantele de zăpadă. Acoperișurile clădirilor par uriașe căciuli albe.

Pe străzile Moscovei, pe alele înzăpezite și în scuaruri au devenit stăpîni copiii. Spre patinoarele și bazele de schi, se îndreaptă sute de sportivi.

În clișeu: trambulina de schi de pe „Colinele lui Lenin” din Moscova.

LITERATURĂ-ARTĂ-STIINȚĂ

Ascultând cvartetul „A. P. Borodin”

În cei 11 ani de la eliberare, am avut deseori prilejul de a asculta concertele artiștilor sovietici și de fiecare dată mi s-a înfățișat un nou și minunat aspect al bogăției și multilateralității artei muzicale sovietice. Și astăzi ne amintim cu emoție de minunata apariție a Cvartetului „Vuitlaume” din Kiev, care, intr-unul din concertele sale, s-a bucurat de colaborarea lui George Enescu.

Acum doi ani, Cvartetul de coarde „P. I. Ceaikovski” ne-a înfățișat un alt aspect. Compus numai din tineri și fiind înființat destul de recent, cvartetul a dovedit prin concertele sale o reală maturitate artistică și a arătat că noile cadre de muzicieni continuă tradiția, cultivând cu dragoste muzica de cameră.

Astăzi, o altă formație de muzică de cameră, Cvartetul de Stat „A. P. Borodin” din Moscova, ne aduce o nouă mărturie a dezvoltării artei muzicale din Uniunea Sovietică. Și acest colectiv artistic este alcătuit numai din tineri: cei mai vârstnici au 32 de ani, iar cel mai tânăr, numai 25. Membrii cvartetului, cu toții absolvenți ai Conservatorului „P. I. Ceaikovski” din Moscova, sînt: Rostislav Dubinski (vioara I-a), Iaroslav Alexandrov (vioara II-a), Dmitri Șebalin (violă) și Valentin Berlinski (violoncel).

Înființat în aprilie 1946, probabil cînd membrii lui se mai aflau încă pe băncile conservatorului, Cvartetul de Stat „A. P. Borodin” are astăzi, în urma sa, zece ani de activitate concertistică și de muncă muzicală colectivă, care l-a dus spre frumoase înfățișări artistice. Prin această fidelitate și perseverență muncă de ansamblu, de studiu adevărat al lucrărilor din repertoriu, Cvartetul „A. P. Borodin” a ajuns la un nivel de execuție care s-a impus în lumea artistică. În acest timp, formația și-a făcut un bogat repertoriu, de peste o sută de lucrări.

În numeroase concertele date în diferite orașe din Uniunea Sovietică, Cvartetul de Stat „A. P. Borodin” și-a cucerit o reală popularitate. Deosebit de prețuit de compozitorii sovietici și, în general, de cercurii muzicale, tinăra formație de muzică de cameră s-a bucurat adesea, în concertele sale, de colaborarea compozitorului D. Șostakoviici sau de concursul celor mai de seamă solști sovietici, ca: pianistii Svatoslav Richter, Lev Oborin, Emil Ghilels, violonistul David Oistrach etc. Un turneu făcut anul acesta în diferite orașe din Germania a fost înecunecat de un deosebit succes și le-a adus artiștilor elogiul unanimității presei.

Primul concert al Cvartetului de Stat „A. P. Borodin” a avut loc acum în țara noastră, a avut loc vineri, 9 decembrie, în sala Dalles din București și a avut următorul program: Cvartetul nr. 2, în re major, de Borodin; Cvartetul nr. 4, în re major, de Dmitri Șostakoviici și Cvartetul în sol minor de Cl. Debussy.

În literatura muzicii de cameră, cvartetele de Borodin — și, în special, cvartetul nr. 2 — se înscriu printre cele mai de seamă și sint reprezentative pentru inspirația populară și pentru calitățile melodice deosebite ale acestui mare compozitor clasic rus. Prima parte a cvartetului are caracterul unui dialog, foarte sugestiv, în care se îmbină lirismul, expresia mediativă cu unele accente dramatice.

A doua parte — scherzo — formează un contrast, prin vioiciunea sa ritmică, plină de prospețime și prin valsul, din partea mediană, de subtile evocări. „Nocturna” — partea a treia —

una dintre cele mai populare piese ale repertoriului, se distinge prin profundul ei lirism, prin generozitatea melodiei străbătute de o reală și autentică poezie. Finalul ne apare ca o imagine de veselie populară, exuberantă, marcată de accentele ritmice robuste ale dansului popular.

În interpretarea acestui lucrări, cvartetul a știut să dea relief ideii muzicale, să scoată în evidență sensul poetic al muzicii lui Borodin, cu multă plasticitate, nuanțat, realizînd totul într-o expresie sonoră unitară, omogenă și expresivă.

Cvartetul de Șostakoviici, mai mic ca proporții, a fost deosebit de interesant, atît prin construcția lui, în care elementul polifonic e mai frecvent, cît și prin melodia sa originală. Toate cele patru părți ale cvartetului sînt străbătute de un puternic suflu epic, întretăiat, pe alocuri, cu un episod dramatic, cu o viziune tulburătoare sau cu un cîntec, dureros și plin de patos (ca, de pildă, în „andantino” sau în partea a treia).

Muzica lui Șostakoviici a fost redată, concentrat și cu vioare, în toată expresia ei incisivă și lapidară, cu o culoare sonoră care scotea în relief sensul pregnant și tulburător al muzicii.

Ultima piesă din program, Cvartetul în sol minor de Debussy, s-a bucurat de o interpretare luminoasă, clară și bine concepută din punct de vedere arhitectonic. Muzica s-a deslășuit într-o succesiune de imagini poetice și evocatoare, de la trăsăturile ferme și hotărâte ale primei părți, la grația subtilă a scherzo-ului, de la cantilena de un lirism nu lipsit de sensibilitate, la finalul plin de pasiune și forță interioară. În concepția de interpretare a acestui cvartet, artiștii au știut să reliefeze liniile mari melodice, culoarea și accentele ritmice ale muzicii, oferindu-ne o imagine solidă construită, limpede, plină de poezie.

Cvartetul de Stat „A. P. Borodin” s-a evidențiat printr-un joc de ansamblu unitar, omogen, just echilibrat între diferitele instrumente. Fiecare dintre instrumentiști este perfect stăpîn al instrumentului său, își cunoaște mijloacele de expresie și le folosește într-un dozaj adecvat, astfel încît să se integreze cît mai bine în unitatea ansamblului. Cvartetul are o sonoritate frumoasă, plină, dar fără asprimi, realizează cu finețe nuanțele de culoare, efectele de pianissimo și se prezintă încheșat, ca un singur instrument. Felul în care cvartetul scoate în evidență nu numai linia arhitectonică a lucrărilor, dar și valurile lor poetice, conținutul profund al muzicii, într-o expresie mobilă și convingătoare, dovedește o măiestrie pe care tinerii artiști și-au câștigat-o prin muncă îndelungată de ansamblu.

Calitățile lor s-au dovedit și în suplimentele pe care le-au dat la cererea publicului. Astfel, în bis, cvartetul a mai executat „andante cantabile” din Cvartetul nr. 1 de Ceaikovski, un fragment din Cvartetul op. 18 de Beethoven și „Dans țărănesc” de Const. Dimitrescu, prelucrat pentru cvartet de coarde de R. Dubinski, șeful ansamblului.

Această din urmă lucrare interpretată, a fost nu numai un omagiu adus muzicii românești, dar și un semn al interesului ce se acordă în Uniunea Sovietică popularizării muzicii de cameră, prin prelucrarea micilor piese, cu o melodică accesibilă, destinate a atrage spre muzica de cameră masele mari ale auditoriilor.

ANDREI TUDOR

Două poezii de STEPAN ȘCIPACIOV

Ulug-Hem

Lîngă cheiuri, undele-s ca gheața,
Se frămîntă fluviul licărînd,
Din ghețari și-omăi își soarbe viața,
Din piraei repezi de argint.

Printre sfînci cît cerul, prin Udeghe,
Scump e-nfîntul strop dintr-un izvor,
Fiș slăvit pămînt de mii de leghe,
Pentru fluviul tău ciocotitor.

Enisei! La fel ca-n țara-ți mună,
Ca-n Sibir, la fel de răzvrătit
Și pe-aci, prin Todji, plia de spumă
Unda-și mină, roib nepolitit.

S-ar părea că-n calea lui Salanul
I-a-nălțat zăgăz de neînfrînt
Dar răzbi prin el, spre fărîm, titanul,
Nu-și plecă grumazul la pămînt.

Neguroase-zările polare!
Turuhanul sump, veșnic nlms!
Nu cu el și-a pus la încercare
Stalin, vrerea lui de neinvins?

Printre-albăstre sfînci, vîind — Iavnă —
Enisei și-a despiciat făgaș
Și poporu-n limba lui tuvină
Ulug-Hem — i-a spus — Riu Uriaș.

În romînește de MIHAIL COSMA

Cu avionul

În învelșul fin de nea
Peste Tean-San lucește platra.
Cu avionul, draga mea,
Azi îți-am trimis scrisoarea-patra.

E-aproape noapte-n trecători,
Înceacă ceața-ninsul norii.
S-așterne dîncolo de nori
Cărarea scurtă a iubirii.

Dar nu-mi răspunzi... Ei, ce să faci:
Sînt și împrejurări amare
Cînd nu găsești nici o cărare
Spre inima femeii dragi.

În romînește de NICOLAE BOGDAN

E. E. MOISEENKO

„In stepă”

Pe marginea unor traduceri din Lermontov

„Cartea rusă” a publicat o culegere de poeme ale lui M. I. Lermontov. În traducerea poetului George Lesnea, Alegerea bucaților este foarte minucioasă, atît în ceea ce privește valoarea artistică a lucrărilor, cît și pentru scoaterea în relief a trăsăturilor specifice ale operii poetului rus.

În toată opera sa, Lermontov își arată — sub diferite forme — ostilitatea împotriva nedreptăților de orice fel, cu un sarcasm amănunțit, cu imprecacii de cele mai multe ori. În poezia „Boierul Orșă”, Lermontov zugrăvește un tablou din trecut al vieții de la țară dintr-un conaș boieresc la Moscova, boierul Orșă ducea un trai bogat la curtea țarului Ivan cel Groznic; dar dezgustat de intrigile nobililor de la curte, cere țarului îngăduință să se retragă la curtea lui din sat și acolo, slujit de robi, duce viața liniștită de moșier alături de fiica sa, care se îndrăgostește de un rob. Boierul îi surprinde și, om cumplit, drept pedeapsă, își închide fiica în iatac și aruncă în Nîgru cheia de la ușa ei, lăsînd-o să moară în chinurile foamii; iar pe rob îl dă pe mîna călărilor să-l pună la cazne înaintea de la viața.

Deși toată simpatia poetului se îndreaptă spre rob — totuși țaria de caracter a lui Orșă este scoasă în evidență de poet: bătrînul moare vitejește cu arma în mînă luptînd împotriva unei cete letone și îl înfruntă chiar în clipa morții pe rob care, scăpînd din temniță, se întoarce — dar pea trîziu — să-și elibereze iubita. Recunoșterea dreptului la iubire a robului pentru o fată de boier nu putea fi pe placul aristocrației din timpul lui Nicolae I. Apoi, țaria de caracter a boierului — dusă chiar pînă la cruzime pentru apărarea cinstei familiale — și vitejia lui pe cîmpul de luptă erau, indirect, aluzii la descompunerea morală a nobilimii ruse contemporane cu Lermontov.

Această atitudine are poetul și în poezia intitulată „Cîntecul țarului Ivan Vasilevici, al tinărului nobil și al îndrăgostitului negustor Kalasnikov”, virulent atac deghizat împotriva țarului și a curții imperiale. Alături de acest cîntec, culegerea pune poezia: „Mîștri” — povestea unui fel de poezie mîștrărească, care, dorînd să-și recapture libertatea evadează din „sîntul locaș”, răstăcește prin păduri, se luptă cu iarele și cade istovit în pustie. Un monah îl găsește și îl ridică. Lui i se spovedește mîrbind.

Culegerea se încheie cu vestita poemă „Demonul”, pe care Lermontov a purtat-o în mîntre de la vîrsta de cincisprezece ani pînă la sfîrșitul vieții, făcîndu-i șase variante.

Aci aș vrea să mă opresc mai mult, întrucît „Demonul”, creația poetică principală a marelui poet rus a pătruns în conștiința intelectualilor noștri încă de la începutul acestui secol. În 1907 G. Ibrăileanu scria în revista „Viața Romînească” că această poemă „admirabilă și magnifică” amintește pe alocuri „Lucaferul”, „Inger și Demon” și „Sărmanul Dionis” de M. Eminescu, „Nunța Zamferei” și „Moartea lui Fulger” de Coșbuc.

Demonul este acela „pe care nimeni nu-l iubeste” — urmează Ibrăileanu. A fost la început Inger. A iubit și a fost iubit. Acuma face rău, dar lăra plăcere. Nu-l mai mișcă nimic — nici măcar frumusețile eterne ale naturii. Nu are decît o singură scăpare: să fie iubit de cea mai frumoasă fată...

Atunci el se va înloace la forma lui cea dintîi. E aici tragedia omului singur, pe care nimeni nu-l iubeste, în gonă după iubire spre a scăpa de singurătate și de tristețe, ca să se împace iarăși cu semenii săi și să fie bun. Demonul își îndreaptă toată iubirea spre Tamara. „Dar — încheie Ibrăileanu — iubirea lui și mai cu seamă a ei, e un păcat, pentru că e o iubire în afara de lege, alară de normele burgheze care reglementează dragostea; și puterile protectoare ale sfîntei familii se răzbuca crud, uclîzînd pe Tamara, spre a-l lua sufletul și a-l duce la cer, în turma celor ce sălășilesc aceste puteri — iar Demonul e condamnat să rămînă și mai departe, pentru todeauna, nelericit și singur”.

Poema „Demonul”, ca și celelalte poeme din această culegere, este minunat tradusă de George Lesnea, care a găsit expresii pitorești, pline de viață, pentru a zugrăvi grandioasele imagini de natură din Caucaz. A dat scenelor contur și culoare. A pus muzică în versuri și a însușit traducerii mare parte din patosul originalului.

Deși tălmăcirea „Demonului” este o lucrare izbită, ea ar fi fost încă și mai bună dacă George Lesnea ar fi folosit — ca pe o experiență ce se poate consulta — traducerea lui Ioan R. Rădulescu, apărută în 1907 în „Viața Romînească”. De fapt, Rădulescu a prezentat traducerea în forma traducerii brută, care a fost cu totul reiaută de poetul Gheorghe din Moldova. Colaborarea lor a durat mai multe săptămîni. Cu șchița de traducere dinaintea Gheorghe din Moldova — ajutat de Rădulescu, care îl traducea verbal, cuvînt cu cuvînt, fiecare vers — a pus la punct această poemă, dîndu-i colorit poetic și valoare artistică. Marea modestie a lui Gheorghe din Moldova l-a împiedicat să pună și el numele sub noua traducere, ieșită de fapt de sub pînă lui.

Despre versiunea stilizată de Gheorghe din Moldova, Ibrăileanu spune că ea „face plăcere ca și o operă originală” — traducătorul respectînd tot conținutul și aproape toate imaginile, iar ca formă, fiecare vers tradus fiind tot atît de lung cît și cel original, și terminat prîn același fel de rimă...

Dacă George Lesnea ar fi folosit vechea tălmăcire, la care mă refer, traducerea sa ar fi fost în ciștig. Interesul artistic care o opera să fie cît mai bună — indiferent de modul de lucru al scriitorilor. De ce să se lepede unele versuri admirabile ale unui traducător anterior și să se înlocuiască cu altele mai slabe ale unui tălmăcitor mai nou, cînd există posibilitatea de funcționare a celor două lucrări — fără ca meritul scriitorilor, în parte, să fie diminuat!

Pentru lămurirea cititorilor și ca o sugestie pentru o nouă ediție a traducerii lui George Lesnea, voi face o comparație între două pasaje din cele două versiuni. Punem față în față, jurămîntul Demonului din cele două versiuni — unul din pasajele cele mai frumoase din poemă:

Versiunea George Lesnea:

Mă jur pe-nfînta zei a firii,
Mă jur pe ultimul azur,
Pe blestemul nelegiurii,
Pe veșnic adevăr, mă jur,
Mă jur pe chinul prăbușirii,
Pe sacral biruinții dor;
Mă jur pe clipa înfîntării,

— Domnule gardian, să nu tnjurași.
— Ba te și bat.
— N-aveți dreptul.
În loc de răspuns, Neacsu ridică bila și-l lovi. Chetreanu începu de astă dată să lîne:
— Nu bate, cădute! Nu bate!
Ca un val se rostogoliră din toate părțile strigătele definițur:
— Nu bate! Nu baa-te! Nu baa-te!

— Tovarăși, fiți atenți, facem recapitularea la cele spuse înainte.
Așa repede ca unii recapitularea și el nu s-a gîndit la toate punctele! Se retrase puțin de la grații și începu să citească cu glas șoptit. Însemnările de pe geam.
— Să spui tovarășul Ungureanu Vasile de ce avem în Uniunea Sovietică o nouă clasă muncitoare și care sint caracteristicile ei?
Fără voce, Chetreanu respiră degetele de la mîna stîngă și, privind fix la Ungureanu a cărui fereastră era în fața lui, începu să numere îndolînd cîte un deget și repetînd după cîndă-lalt: „...Clasa muncitoare nu mai este exploataată... Ea, cu întregul popor, posedă toate mijloacele de producție... Clasa muncitoare sovietică îndrumăzată de către societatea pe calea comunismului...” Adică trei trăsături esențiale.
— Tovarășe Chetreanu, prin ce se caracterizează noua clasă fărînească din Uniunea Sovietică?
— Numai o clipă, tovarășe, să mă gîndesc puțin la răspuns.
Cîteva minute se așternu în curtea dintre cele două secții, o dată cu fulgii de zăpadă, și tăcerea. În acest timp, Chetreanu recapitulă pentru sine trăsăturile despre care voia să vorbească. Parcă erau cînt și nu parolă cît înau înțeles. Să vorbească deocamdată despre acea fată, că pînă la sfîrșit poate își aduce amîntre și pe a cineva.
— Tărîneșca sovietică se caracterizează prin următoarele trăsături: 1) Tărîneșca sovietică este eliberată de exploatare; 2) Tărîneșca sovietică, în majoritatea ei covîrșitoare, este colectivistă; 3) Tărîneșca sovietică.

În spatele său auzi cum se deschide ușa celui. Făcu un semn cu mîna și se așteptă o clipă și întoarse capul. Lîngă el se afla gardianul Neacsu, cu nelipsita bită în mînă, și încenu să sbiere:
— Dă-te jos de la fereastră, mama ta de bolșevici.
Chetreanu, fîră a se întîmîca și cu aceeași voce măsurată cu care răspunduse înainte, îi spuse temnicerului:

— Continuăm cu recapitularea. Tovarășul Forcaș Josif să ne răspundă ce sint trăsăturile caracteristice ale noii clase fărînești sovietice?
Chetreanu sări în picioare, ca ars. Cum se poate una ca asta? La întrebarea lui să răspundă altul?
Se prinse cu mîinile de grații și strigă la cel care conducea recapitularea:
— Tovarășe, eu încă n-am răspuns la întrebare. Ce crezi că cele cîteva batoane ale lui Neacsu, m-au doborât? Te înșeli. Uită, tovarășe, că în vîntăzura despre societatea sovietică este vorba de țarie pentru noi?

Pe-amenințarea despărțirii,
Pe visul meu neperitor;
Mă jur pe dăhuri — pe înfrîngeri,
Pe goana lor din loc în loc;
Mă jur pe vechetorii Ingeri,
Vrăjmași cu patoșe de joc;
Mă jur pe iad, pe cer, pe fire,
Pe line jur, ca să-mi rămîi;
Mă jur pe ultima-ți priuire,
Mă jur pe lacrima-mi dintii;
Pe răsulătoarea-ți ce-n tăcere
Revarsă-al buzelor prinos;
Pe părul lung și mătăsoș,
Pe ferice și durere,
Pe dragostea ce-ți port duios.

Versiunea Gheorghe din Moldova:

Mă jur pe zăua-nfî a firii,
Mă jur pe zăua ei de-apoi,
Mă jur pe pata ostîndirii,
Pe-al veșniciei dreptății război;
Mă jur pe-ale căderii chinuri,
Pe dulce vis de biruinți;
Mă jur pe vorbele-ți fierbinți,
Pe-a crudei desăpărțiri suspinuri;
Mă jur pe-al dăhurilor cor,
Pe soarta fraților în plîngeri,
Pe spîngile dreptilor Ingeri,
Vrăjmași în uclii vecilor;
Mă jur pe iad, mă jur pe cerul,
Mă jur pe sfînci, pe ochii tăi;
Mă jur pe stela din eteruri,
Mă jur pe lacrima-mi dintii;
Pe-a ta suflare și simțire,
Pe val din pîrîl tău bogat;
Mă jur pe chin, pe ferice,
Pe-amorul meu îndolăiat.

Cît privește fidelitatea, vechea tălmăcire în multe părți e mai aproape de textul original. Astfel, în original se spune: „Și el se gîndește: „Poate versuri sint al muntelui geme înfîntat în peșteră?” și încordîndu-și auzul, gînește calul trudit...”

În textul nostru apare această strofă în cele două versiuni:

El cugeală: „Vr-un duh din munte
Cu-amor se zbate-n lanțuri crunte!”
Și cu auzul încordat
Zorește calul înspumat.

(GEORGE LESNEA)

Și el își zice: „Raul duh
În sfîncă ferește bocește!”
Tîntind auzul în vîntăz
Sărmanul-ai cal cumplit gînește.

(GHEORGHE DIN MOLDOVA)

Traducerea, apărută odinioară în „Viața Romînească” și apoi tipărită în volum aparte, a avut un mare răsunet în lumea cititorilor romîni. În 1919, cînd cercul „Vieții Romînești” a scos la lăsa revista „Insemnări literare”, această publicație a tipărit cîteva traduceri din poeziile lui Lermontov.

Ca și prima traducere a „Demonului”, tălmăcirea lui George Lesnea, apărută în mai multă ediție, s-a bucurat de o bună primire din partea publicului nostru cititor, difuzîndu-se într-un număr de exemplare incomparabil mai mare decît ediția tălmăcirii de la „Viața Romînească”.

M. SEVASTOS

Întîlnire cu autoarea romanului „Tăunul”

Publicul nostru cunoaște romanul „Tăunul” și filmul sovietic realizat după acest roman. Cartea aceasta, a scriitoarei E. L. Voinici, cîntă decenii de-a rîndul în Uniunea Sovietică și prețuită și azi pentru prospețimea ei intactă, a cucerit și pe cititorii de la noi, îndată după apariția traducerii romînești. Despre autoarea prețuitului roman se știa însă prea puțin.

Și acum, iată, unul din ziaristii sovietici care au vizitat de curînd Statele Unite ale Americii, A. Adjubei, corespondentul ziarului „Komsomolskaja Pravda”, a publicat un reportaj intitulat: „Voinici trăiește la New York”. Ziaristul sovietic descrie cu sensibilitate întîlnirea neașteptată cu Ethel Lilian Voinici, despre soarta căreia mărturisește că nu mai știe nimic, decît că scriitoarea plecase acum vreo douăzeci de ani în America.

„Cu grijă, să nu facem zgornit, — scrie A. Adjubei, — ne-am scos paltoarele și am intrat într-o odăie mică, dar luminoasă. În odăie se afla o masă pătrată, un divan și un bufet, iar într-un colț lîngă fereastră, un vechi juț moale care arăta că pe el sîde de mulți ani, în aceeași poziție comodă, aceeași persoană. Cîteva litografii pe pereti, și atîta tot. În clipele cît am așteptat să apară Voinici, ni se perindau prin mințe scene din roman. Iar acum, în camera asta ni se părea că vom vedea nu pe scriitoarea, ci pe tovarășa și prietena lui Arthur și a Gemmel, pe aceea care a stat de vorbă cu el, le-a cunoscut faptele, a ris și a suferit împreună cu el...”

„În sfîrșit, în odaie intră Voinici. Supuși parcă unui resort lăuntric, ne-am sculat în picioare și am privit-o în tăcere pe femeia nu prea înaltă și uscățivă ce se afla în fața noastră. S-a așezat la masă. I-am transmis cele mai delicate și cele mai mari urări din partea tuturor celor care iubesc și prețuiesc minunata ei carte. Treptat, s-a legat și conversația...”

Și Voinici le-a povestit oaspeților săi sovietici cum un portret al unui tinăr italian, văzut la Livru, l-a inspirat figura lui Arthur și, mai ales, cum cariera ei literară se datorește statutului prietenesc și îndemnărilor revoluționarului rus Stepanur-Kravincki. La despărțire, scriitoarea a trimis copiilor sovietici acest mesaj: „Tutor copilor Uniunii Sovietice a viitor minunat în lumea Păcii”.

Toamna trîzie, prelungită în decembrie, colora Doftana într-un cenușiu închis cu ape de argint. Privind zidurile ei, te cuprîdea dorul de soare și de verdeața cîmpului. Așa gîndea Ioan Chetreanu, fărîm de prin părțile Dorohoiului, om nu prea în vîrstă dar nici prea tînăr, care împlinea peste două săptămîni, adică de revoluționului anului 1937, trei ani de pușcărie și sorocul de condamnare. Pînă atunci mai avea timp deajuns, își zicea el, să mîntînce turtă de uruiadă de porumb, ciobă de ridichi putredă și bătaie fără măsură.

Stînd cu mîinile încleștate de grații, își aducea aminte cum în satul său din apropierea Darabaniilor, auzise pentru prima dată despre Doftana. Pe atunci nu-și putea închipui cum pot trăi oamenii în acel iad pe care-l descria „Știința” partidului. I se părea că se cam exagerază. Dar, uite, au trecut aproape trei ani și trăiește și el aceeași viață de iad. Ba mai mult, a cunoscut el însuși lucruri despre care „Știința” nu scrisese. Și nu-i pare rău. Zău, nu-i pare rău de loc!

Cine își poate închipui, dintre cei care n-au încercat pe pielea lor ororile Doftanei, că peste două sute de înși, oameni în toată firea, cei mai mulți trecuți de prima tinerețe, sînt aici școlari silitori și învîtați, între două bătaii și două acțiuni de protest, fără să aibă la îndemînă cărți, caiețe și nici creioane. La acest gînd, îi veni să rîdă. Dacă tîntăr lui, sau cumnatu-său și poate chiar nevastă-sa ar afla că el, Ioan Chetreanu, argat din tată în fiu, arestat și condamnat fiindcă a făcut împreună cu alții grevă pe moșia unuia din prinții Ghica, a început să învețe nu numai să cunoască buchea dar și despre marxism-leninism, s-ar cruce ca în fața unei minuni și ar arga-o pe mama-domnului să-l ia în pașă el.

Dar Ioan ar putea spune, cu mîna pe inimă, că de cruce nu mai area să știe de fel de cînd l-au bătuț îndărmit cu crucea în cap, silîndu-se a-l face să declare că e bolșevic. Tot așa ar putea spune că membru de partid a devenit de-abia la Doftana.

Cu capul spîrînit de grațiile ferice, umbra cu închipuirea departe, la robii de pe nenunțatele moșii din

părțile Dorohoiului, cărora el, ca membru de partid, le-a aduce curîntele pline de mîz ale Partidului Comunist. Ce mai treabă politică ar face el! Ehei, bătăi, bătăi! Numai să fie liber, Jandarmii n-or să-l mai lînhațe așa ușor.

Deodată, un glas îi întrerupse gîndurile:

— Toți tovarășii la ferește...

Chetreanu tresări, ca și cînd l-ar fi strigat cineva să treacă la liberare, cîușit dispărut din vocabularul Doftanei. Se îndrăgă din șale și priși spre celulele de la secția B. Ce să fie? Păcat că nu-i soare, căci după umbra lui ar putea să-și dea seama dacă e ora referatului la Constituția Sovietică. Bună constituție! Nici nu și-ar fi închipuit că dintr-o constituție poți înțelegi atîtea lucruri care să-ți umple inima de bucurie, încît să ai de dăruit și altora.

— Tovarăși, se auzi din nou același glas, rîsîndul deasupra lui Chetreanu, vom continua cu prelucrarea Constituției Sovietice. Pregătiți-vă pentru memorizarea punctuală lecției de azi.

Chetreanu sări de pe pat. Intr-un colț, sub o clipă, avea o coajă de sîpun, „călătura cu cernelă” cum li spunea el. Dintr-o gaură din perete, pesemine rămasă de pe urma vreunui cui, scoase un băt de chibrit. Acesta era „condolii”. Astfel înarmat, se sui din nou la fereastră. Se apucă să șteargă geamul cu mîneca, pentru ca să se poată citi mai ușor ceea ce va scrie.

Stîntei gata? rîsînd a treia oară același glas.

Intrucît îl privea, Ioan nu avea nici o obiecție. Ba dimpotrivă, ar fi vrut să înceapă cît mai repede. De aceea se întîmîca și vîrîmbă din musteți, auzînd pe vreo doi definiți că cer:

— Așteaptă, tovarășe, cînta elîne, că nu ne alungă nimeni de la Doftana...

„Ei mai au timp — își zise Ioan cu năduf — nu se gîndesc la mine că mă libereze peste două săptămîni și

